

1882

KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE

OTOMOTİV SEKTÖRÜ

“2024 Değerlendirmesi, 2025 Beklentileri”

Feyzullah ALTAY

Sektör Raporu

Ekonomik Araştırmalar ve Proje Müdürlüğü

KONYA
Mart 2025
www.kto.org.tr

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	1
2. 2024 YILINDA DÜNYA OTOMOTİV SEKTÖRÜ	1
3. 2024 YILINDA TÜRKİYE’DE OTOMOTİV SEKTÖRÜNÜN DURUMU	2
3.1. Üretim	3
3.2. Pazar	5
3.3. İhracat	6
3.4. Elektrikli Araç Pazarındaki Gelişmeler	7
4. SEKTÖRDE 2025 YILI BEKLENTİLERİ	7
5. KAYNAKÇA	8

1. GİRİŞ

Otomotiv sektörü, Türkiye ekonomisinin en güçlü taşıyıcı sektörlerinden biri olup, ülkemizin dış ticaretinde uzun yıllardır önemli bir rol oynamaktadır. 2024 yılı itibarıyla, sektördeki küresel değişim ve gelişmeler, Türk otomotiv sanayisini de doğrudan etkilemektedir. Özellikle çevresel sürdürülebilirlik ve düşük karbon emisyonu hedefleri, sektörün öncelik sıralamasında giderek adından söz ettirmekte, şirketler bu bağlamda CO2 verimli üretim ve şeffaf takip sistemleri gibi konular üzerinde çalışmaktadır.

Avrupa Birliği'nin Yeşil Mutabakat kapsamındaki düzenlemeleri, SKDM'nin (Sınırdaki Karbon Düzenlemesi Mekanizması) otomotiv sektörüne etkileri ve Türkiye'nin iklim değişikliği çerçevesinde belirlediği hedefler doğrultusunda, otomotiv sektöründe yeşil dönüşüm kaçınılmaz hale gelmiştir. Bu bağlamda, elektrikli araçlar, batarya teknolojileri, tedarik zincirinde dönüşüm, yeşil finansman, temiz enerji gibi alternatif yakıt teknolojilerinin yükselişi ve mobilite kavramlarının yeniden tanımlanmasına olanak sağlamaktadır.

Enflasyonun küresel ölçekte artması ve Türkiye'deki ekonomik güçlüklerde sektördeki zorlukları üstüne ek bir zorluk olarak otomotiv üreticilerinin karşısına çıktı. 2024 yılında devam eden döviz yükselişi, ithal bileşen ve hammaddelerin daha pahalı hale gelmesine neden oldu. Bu durum üreticiler için maliyetlerin yükselmesine sebep oldu.

Bu raporda Otomotiv Sektörünün 2024 yılı değerlendirmesi ve 2025 yılı beklentileri ele alınacaktır.

2. 2024 YILINDA DÜNYA OTOMOTİV SEKTÖRÜ

Küresel otomotiv sektörü, gün geçtikçe gelişen ve ülke ekonomileri için önemi artan bir sektördür. Bu sektörde firmalar arası rekabet hızla yükselmekte ve buna bağlı olarak verimlilik artışı, kaynakların etkin kullanımı, idari ve teknik organizasyon gibi unsurlar büyük önem kazanmaktadır. Bu kapsamda; Ar-Ge yatırımları, kalite yönetimi, ana ve yan sanayi arasında işbirliğine dayanan ilişkiler, nitelikli iş gücü istihdamı, esnek üretim yöntemlerinin uygulanması ve etkin pazarlama gibi özellikler rekabette belirleyici olmaktadır.

2024 yılı itibarıyla otomotiv sektörü, elektrikli araçlara (EV) yönelik ilginin yavaşlaması ve sektörü etkileyen makroekonomik zorluklarla mücadele etmektedir. Özellikle, yüksek faiz oranları ve artan fiyatlar, EV talebini bazı pazarlarda düşürmüştür. Elektrikli araçların benimsenmesi hala güçlü maliyet avantajlarına dayansa da şarj altyapısının yetersizliği, menzil kaygısı ve batarya güvenliği gibi sorunlar tüketiciler için önemli endişeler olmaya devam etmektedir. Buna ek olarak, geleneksel içten yanmalı motorlara (ICE) olan ilginin bazı bölgelerde yeniden yükselmesi, uygun fiyatlı seçeneklere olan ihtiyacın göstergesidir. Öte yandan, genç tüketiciler arasında araç sahipliğinden vazgeçme ve araç abonelik modellerine geçiş eğilimi artmaktadır. Ancak, bu alanda araç bulunabilirliği ve yüksek aylık maliyet algısı gibi konular önemli engeller olarak görülmektedir. Bağlantılı araç özelliklerine ilgi artmakla birlikte, özellikle gelişmekte olan piyasalarda bu tür teknolojilere yönelik ödeme isteği gelişmiş pazarlara kıyasla daha yüksektir. Bununla birlikte, üreticiler, sürdürülebilirlik taahhütlerinin ve düşük karbonlu üretim süreçlerinin tüketiciler için giderek daha kritik hale geldiğini görmektedir. Bu itibarla, markaların rekabet avantajı elde edebilmesi için bu taleplere yanıt veren stratejiler geliştirmesi önem arz etmektedir.

Küresel motorlu taşıt parçaları pazarının büyüklüğü 2023'te 2,7 trilyon dolar olarak ölçümlenmiştir. 2024'te ise yüzde 7,7'lik bir büyüme ile yaklaşık 3 trilyon dolara yaklaşması öngörülmüştür. 2024'ten 2028'e ise yıllık ortalama yüzde 7,1 büyüyeceği ve 2028'e gelindiğinde pazar büyüklüğünün 3,9 trilyon dolar olacağı tahmin edilmektedir. Bu büyümenin de motorlu taşıtlara olan talebe ve hızlı kentleşmeye bağlı olacağı düşünülmektedir. 2024'te Asya Pasifik, motorlu taşıt parçaları pazarındaki en büyük bölge olmuştur. İkinci en büyük pazar ise Batı Avrupa olmuştur.

3. 2024 YILINDA TÜRKİYE'DE OTOMOTİV SEKTÖRÜNÜN DURUMU

Türkiye'de otomotiv sektörü, küresel düzeyde yaşanan krizlerin etkisiyle zor bir süreçten geçmektedir. Artan maliyetler, jeopolitik gerginlikler ve bu nedenle tedarik zincirinde yaşanan aksaklıklar, çevresel alanda düzenlenen regülasyonlar gibi çeşitli faktörler, Türkiye'deki otomotiv üretimini ve satışlarını olumsuz yönde etkilemektedir. Bu krizler sektörü daha dayanıklı ve esnek hale getirme ihtiyacını ortaya koyarken, değişen ekonomik koşullar ve sürdürülebilirlik gereklilikleri otomotiv üreticilerinin önceliklerini yeniden gözden geçirmelerine neden olmaktadır.

Dünya genelinde enerji fiyatlarının artışı da Türkiye otomotiv sektörü üzerinde ağır bir yük oluşturdu. Özellikle 2022'de başlayan Rusya-Ukrayna çatışmasının yol açtığı jeopolitik gerginlikler, enerji maliyetlerinin daha da yükselmesine neden olurken, artan yakıt ve enerji fiyatları hem üretim süreçlerini hem de lojistik maliyetlerini doğrudan ve olumsuz bir şekilde etkiledi. Bu maliyet artışları nihayetinde araç fiyatlarına ve araçlara ulaşılabilirliğe de yansımalarla satış miktarlarının azalmasına sebep olmuştur.

Türkiye'de 2024 yılında toplam otomotiv üretimi bir önceki yıla göre yüzde 7 otomobil üretimi ise yüzde 5 oranında azaldı. Bu dönemde, toplam üretim 1 milyon 365 bin 296 adet, otomobil üretimi ise 904 bin 513 adet düzeyinde gerçekleşmiştir.

2024 yılında toplam pazar geçen yıla paralel seviyede olarak 1 milyon 285 bin 632 adet düzeyinde gerçekleşti. Bu dönemde otomobil pazarı geçen yıla göre yüzde 1 artarak 980 bin 341 adet olarak gerçekleşmiştir.

Ticari araç grubunda, 2024 yılında üretim yüzde 11, hafif ticari araç grubu yüzde 9, ağır ticari araç grubu yüzde 25 azalmıştır. 2024 yılında geçen yıla göre ticari araç pazarı yüzde 4, hafif ticari araç pazarı yüzde 3, ağır ticari araç pazarı yüzde 8 azalmıştır.

2024 yılında bir önceki yıla, toplam otomotiv ihracatı adet bazında geçen yıla göre paralel seviyede gerçekleşirken otomobil ihracatı da yüzde 1 oranında azalmıştır. Bu dönemde, toplam otomotiv ihracatı 1 milyon 13 bin 34 adet, otomobil ihracatı ise 654 bin 115 adet düzeyinde gerçekleşmiştir.

Türkiye İhracatçılar Meclisi verilerine göre, 2024 yılında, toplam otomotiv ihracatı yüzde 6 artarak, 37,2 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti. Uludağ Otomotiv Endüstrisi İhracatçıları Birliği (OİB) verilerine göre, 2024 yılında toplam otomotiv ihracatı, Euro bazında ise ihracat yüzde 2 arttı ve 33,7 milyar euro olarak gerçekleşti. 12 aylık dönemde otomobil ihracatı yüzde 3 artarak 11,3 Milyar \$ seviyesinde gerçekleşmiştir. Euro bazında otomobil ihracatı ise yüzde 2 artarak 10,4 Milyar € seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 1. Türkiye Otomotiv Sanayi Özet Değerlendirme (2023/2024)

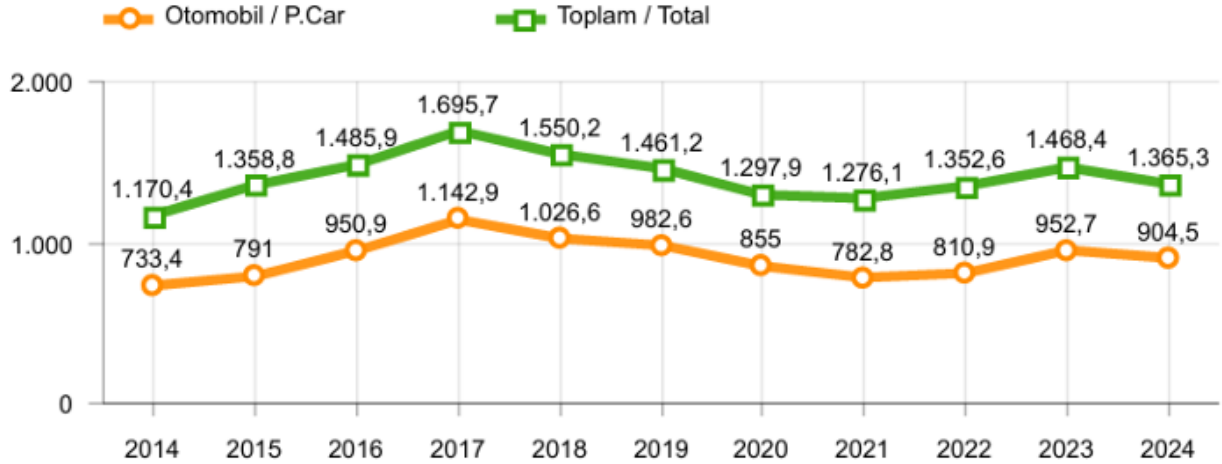
		2023	2024	2023/2024 Değişim (%)
Üretim	Toplam	1.468.393	1.365.296	-7,0
	Otomobil	957.667	904.513	-5,1
Pazar	Toplam	1.284.046	1.285.632	0,1
	Otomobil	967.341	980.341	1,3
İhracat	Toplam	1.018.247	1.013.034	-0,5
	Otomobil	663.090	654.115	-1,4
İhracat (\$)	Toplam	35.697.561.717	36.750.797.550	3,0
	Otomobil	10.934.400.137	11.284.675.239	3,2
İhracat (€)	Toplam	33.015.222.467	33.703.418.196	2,1
	Otomobil	10.109.439.507	10.347.245.670	2,4

Kaynak: Otomotiv Sanayi Derneği

3.1. Üretim

2024 yılında, önceki yıla göre yüzde 7 oranında azalarak toplam 1 milyon 365 bin 296 adet taşıt aracı üretilmiştir.

Grafik 1. 2014-2024 Toplam ve Otomobil Üretim Gelişimi (x1000)

Kaynak: Otomotiv Sanayi Derneği

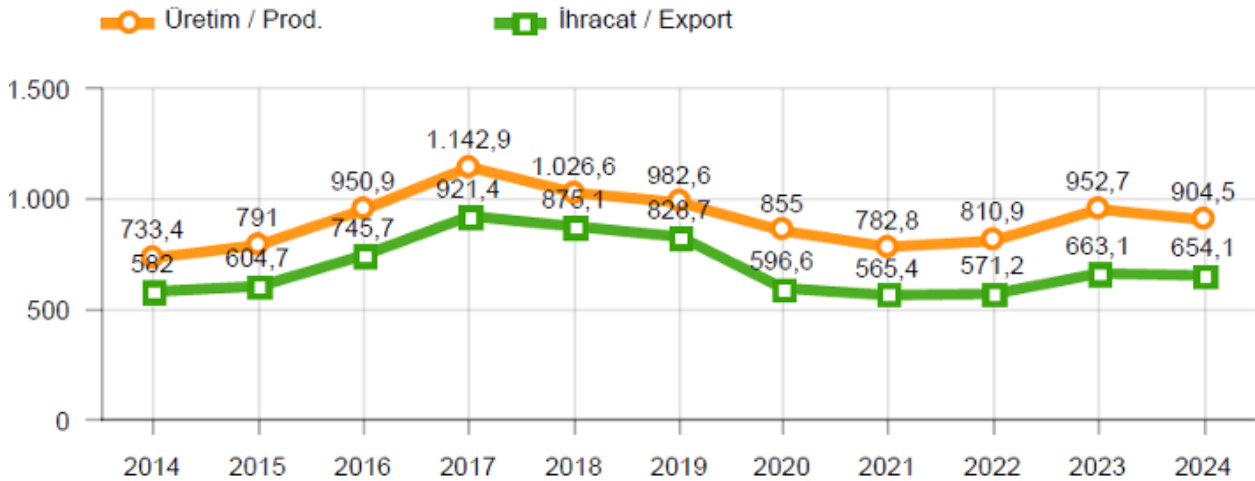
2024 yılında traktör üretimi ile birlikte toplam üretim 1 milyon 410 bin 934 adet olarak gerçekleşti.

2023 yılına göre, yük ve yolcu taşıyan ticari araçlar üretimi, 2024 yılında yüzde 11 seviyesinde azalırken, ürün grubu bazında üretim:

- Minibüste % 30 artış
- Midibüste % 6 artış olurken,
- Otobüste % 9 azalış
- Kamyonda % 31 azalış
- Kamyonette % 13 azalış olmuştur.

2024 yılında otomobil üretimi, 2023 yılına göre yüzde 5 seviyesinde azalarak 904 bin 513 adet oldu.

Grafik 2. 2014-2024 Otomobil Üretim ve İhracat Gelişimi (x1000)

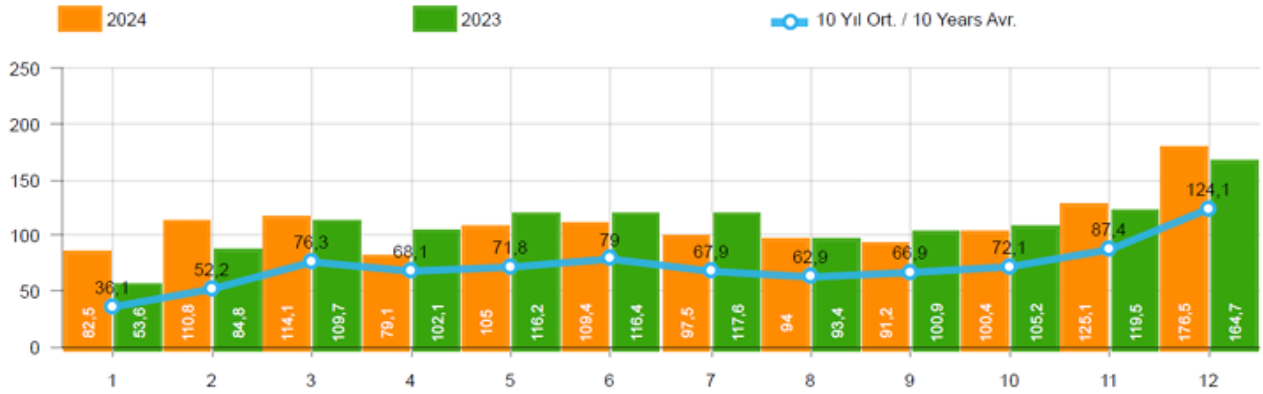
Kaynak: Otomotiv Sanayi Derneği

2024 yılında kapasite kullanım oranları, hafif araçlarda (otomobil + hafif ticari araçlar) yüzde 71, kamyon grubunda yüzde 71, otobüs-midibüs grubunda yüzde 52 ve traktörde yüzde 61 olarak gerçekleşti. Otomotiv Sanayiinin toplam kapasite kullanım oranı yüzde 70 oldu.

3.2.Pazar

2024 yılında toplam satışlar 2023 yılına göre paralel seviyede gerçekleşerek 1 milyon 285 bin 632 adet olmuştur.

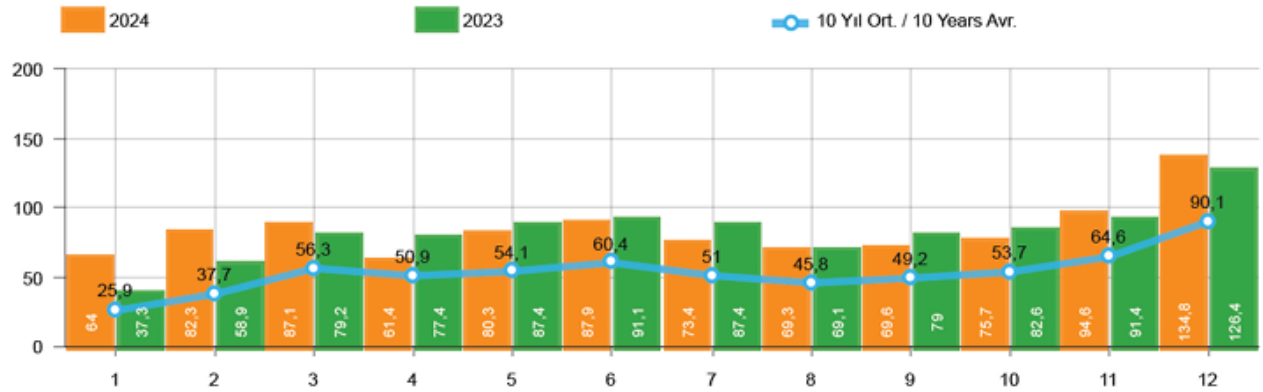
Grafik 3. 10 Yıllık Ortalama ve 2024-2023 Toplam Satışlar (x1000)

Kaynak: Otomotiv Sanayi Derneği

2024 yılında otomobil satışları, 2023 yılına göre yüzde 1 artarak 980 bin 341 adet oldu.

Grafik 4. 10 Yıllık Ortalama ve 2024-2023 Otomobil Satışları (x1000)

Kaynak: Otomotiv Sanayi Derneği

2024 yılında, bir önceki yıla göre ağır ticari araç pazarı yüzde 8 azalarak 47 bin 129 adet, kamyon pazarı yüzde 9 azalarak 42 bin 406 adet, otobüs pazarı yüzde 8 oranında azalarak 1 bin 804 adet düzeyinde ve midibüs pazarı yüzde 6 oranında artarak 2 bin 919 adet düzeyinde gerçekleşmiştir.

Son 10 yıllık ortalamalara göre 2024 yılında toplam pazar yüzde 49 otomobil pazarı yüzde 53, hafif ticari araç pazarı yüzde 36 ve ağır ticari araç pazarı yüzde 36 seviyesinde arttı.

3.3. İhracat

2024 yılında 654 bin 115 adedi otomobil olmak üzere, toplam üretimin yüzde 74’ünü oluşturan 1 milyon 13 bin 34 adet taşıt ihraç edilmiştir. 2024 yılında gerçekleşen taşıt aracı ihracatı, 2023 yılına paralel seviyede gerçekleşmiştir.

Bu yıl otomobil ihracatı bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 1 azaldı, ticari araç ihracatı ise yüzde 1 oranında arttı. Traktör ihracatı ise 2024 yılına göre yüzde 23 azalarak 12 bin 988 adet olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye İhracatçılar Meclisi verilerine göre, 2024 yılında, toplam otomotiv ihracatı yüzde 6 artarak, 37,2 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti. Uludağ Otomotiv Endüstrisi İhracatçıları Birliği (OİB) verilerine göre, 2024 yılında toplam otomotiv ihracatı, Euro bazında ise ihracat yüzde 2 arttı ve 33,7 milyar euro olarak gerçekleşmiştir.

12 aylık dönemde otomobil ihracatı yüzde 3 artarak 11,3 Milyar \$ seviyesinde gerçekleşti. Euro bazında otomobil ihracatı ise yüzde 2 artarak 10,4 Milyar € seviyesinde gerçekleşmiştir.

Bu dönemde, Uludağ Otomotiv Endüstrisi İhracatçıları Birliği (OİB) verilerine göre dolar bazında ana sanayi ihracatı yüzde 1 oranında, tedarik sanayi ihracatı da yüzde 5 oranında artmıştır.

Türkiye İhracatçılar Meclisi verilerine göre, toplam otomotiv sanayi ihracatı (ihracatçı birlikleri kaydından muaf ihracat ile antrepo ve serbest bölgeler farkı hariç), 2024 yılında yüzde 17 pay ile sektörel ihracat sıralamasında birinci sırada yer almıştır.

Tablo 2. Sektörel Bazda İhracat Rakamları -1.000 \$

SEKTÖRLER	2023	2024	Değişim (2023/2022)	Pay (2023) (%)
Otomotiv Endüstrisi	35.004.230	37.211.661	6,3	16,5
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	30.572.012	30.785.242	1,0	13,6
Hazır giyim ve Konfeksiyon	19.253.722	17.920.376	-6,9	7,9
Elektrik ve Elektronik	16.227.067	16.677.730	2,9	7,4
Çelik	14.877.836	16.149.331	8,7	7,1
Demir ve Demir Dışı Metaller	12.475.762	12.434.194	-0,2	5,5
Hububat Bakliyat Yağlı Tohum ve Mamulleri	13.378.672	11.914.564	-3,3	5,3
Makine ve Aksamları	11.337.756	11.190.109	-1,2	4,9
Tekstil ve Maddeleri	9.558.447	9.495.712	-0,6	4,2
Mobilya Kâğıt ve Orman Ürünleri	7.983.785	7.895.355	-1,0	3,5
GENEL İHRACAT TOPLAMI	254.209.535	261.925.235	2,5	100,00

Kaynak: TİM – Sektörel İhracat Sıralaması İlk 10 Sektör

3.4. Elektrikli Araç Pazarındaki Gelişmeler

2023 yılında Türkiye'de elektrikli araçların yükselişi, yerli ve yabancı markaların pazara olan ilgisiyle hız kazandı. Türkiye'nin ilk yerli elektrikli otomobili TOGG, T10X modeliyle büyük ilgi gördü ve 19.583 adet satış yaptı; bu başarı yerli üretim açısından önemli bir dönüm noktası oldu. Aynı zamanda Tesla Model Y gibi yabancı markalar da 12.150 adet satışla piyasada büyük pay elde etti. Çinli Chery markasının da yeniden Türkiye pazarına giriş yapması, elektrikli araç seçeneklerini genişletti ve rekabeti artırdı. Elektrikli araçların yükselişi, çevreye duyarlı tüketici eğilimleri ve sürdürülebilir ulaşım hedefleriyle desteklenirken, karbon emisyonunu azaltmak isteyen tüketiciler bu araçlara olan talebi artırdı.

Devletin Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) düzenlemeleri ve çeşitli vergi teşvikleri, elektrikli araçların satın alınabilirliğini artırdı. Ayrıca, şarj altyapısının yaygınlaşması için yapılan yatırımlar, e-mobilite şarj ağı düzenlemeleri ve teşvik politikaları, elektrikli araç kullanımını destekleyen önemli gelişmeler arasında yer aldı. Türkiye genelinde şarj istasyonlarının sayısının artması, bu araçların günlük kullanımda tercih edilmesini kolaylaştırdı ve gelecekte de elektrikli araçlara olan talebin sürdürülebilir bir şekilde artmasına olanak sağladı. Türkiye'de şarj istasyonu sayısı 2024 yılının Eylül ayı sonunda 23.377 adede ulaştı. Bu miktar geçen yılın aynı ayda 9242 adet olarak kayda geçmişti. 23.377 adet şarj istasyonu aynı zamanda toplam kurulu gücü bakımından 1.511 MW seviyesine tekabül eder.

Pandemi sonrası dijitalleşme ve sürdürülebilirlik trendleri, küresel otomotiv sektörünü şekillendirmekte, sektörü karbon nötrliğe geçiş ve elektrikli araç üretimi gibi alanlarda ilerlemeye teşvik etmektedir. Otomotiv sektörü, 2030-2050 yılları arasında karbon nötr olmayı hedeflerken, elektrikli araçlar, hizmet olarak mobilite (MaaS) ve bağlantılı araç teknolojileri gibi inovatif çözümler geliştirmektedir.

Akıllı şehir uygulamalarıyla, bağlantılı araçların kullanımı hız kazanmıştır. Bu araçlar trafik güvenliğini artırmak, navigasyonu optimize etmek ve ulaşım altyapılarını iyileştirmek için veri toplama ve analiz etme yeteneklerinden yararlanmaktadır. Otonom araçlar da güvenliği artırarak toplumun geniş bir kesimine hitap eden, enerji verimliliğini destekleyen bir çözüm olarak öne çıkmaktadır.

4. SEKTÖRDE 2025 YILI BEKLENTİLERİ

Küresel otomotiv endüstrisinde karbon ayak izini azaltmaya yönelik eğilimler, üretim lokasyonları üzerindeki maliyet odaklı yaklaşımı karbon verimliliği odaklı yaklaşıma dönüştürmektedir. Uzun yıllar düşük işçilik maliyetleri nedeniyle üretimin kaydırıldığı Türkiye, bu değişimden doğrudan etkilenecektir. Bu noktada üretim maliyetlerinin yanı sıra, şirketlerin karbon verimliliğine olan ilginin artmasıyla, karbon ayak izine göre vergilendirme ve karbon verimli üretim kriterleri ön plana çıkmaya başladı. Bu durumda, düşük maliyet avantajını sürdürebilmek adına Türkiye'deki üreticilerin emisyon azaltıcı teknolojilere yatırım yapmaları ve enerji kaynaklarını yenilenebilir seçeneklere yönelmeleri gerekiyor.

Özellikle Avrupa gibi yüksek maliyetli fakat karbon verimliliği yüksek ülkelerin bu yeni düzende avantaj elde etmesi beklenirken, Türkiye'nin rekabetçi konumunu koruyabilmesi için sürdürülebilir üretim stratejilerini hızla benimsemesi gerekiyor. Üretimde yüksek CO2e salımının devam etmesi, Türkiye'nin ihracat ve tedarik zincirlerindeki konumunu riske atabilir. Bu nedenle Türkiye, sadece düşük işçilik maliyetine değil, aynı zamanda çevresel sürdürülebilirlik ilkelerine dayalı bir üretim yaklaşımı benimsemeli;

aksi takdirde karbon verimli ülkelere karşı rekabet gücü azalabilir ve ihracat pazarlarındaki cazibesini yitirebilir.

Türkiye için Avrupa'nın en önemli ihracat pazarı olduğu düşünüldüğünde, Avrupa'daki potansiyel pazar daralması sebebiyle oluşabilecek araç fazlasının Türkiye pazarına kaydırılma olasılığını ciddi bir risk olarak görülmektedir. Öte yandan, Avrupa pazarlarındaki daralma ve atıl üretim kapasitesi, Türk otomotiv sanayisinin ihracatında düşüşe neden olarak üretimimizi olumsuz etkileyebilir.

Avrupa'nın, ihracatımızdaki yüzde 70'lik payı dikkate alındığında, bu risklere karşı proaktif önlemler almak büyük önem taşıyor. İhraç pazarlarında yaşanan bu dalgalanmaların etkisini azaltmak için iç pazarda yerli araçların payını artırmamız gerekmektedir.

Türk otomotiv sanayisi olarak temel öncelikler, AB'nin sıkılaştıran hedeflerine uyum sağlamak ve 2025'in öngörülmesi zor ve aynı zamanda zorlu küresel ekonomik ortamını göz önünde bulundurarak esnek ve yenilikçi stratejiler geliştirmektir.

Sektörü 2025'te en çok ilgilendiren bir diğer konu başlığı özellikle Çinli yatırımcıların Türkiye'ye yapacağı üretime dayalı yatırımlardır. Bu durum hem istihdama doğrudan katkı sağlayacak hem de durağan geçmesini beklenen 2025 için ek güvence sağlayacaktır.

5. KAYNAKÇA

- “**Otomotiv Sanayi Özet Rapor – 2025 Ocak**”, Otomotiv Sanayi Derneği, Ocak 2025
<chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgiclfndmkaj/https://www.osd.org.tr/saved-files/PDF/2025/01/12/2025-01%20OSD%20%C3%96zet%20Rapor.pdf>
- **Otomotiv Endüstrileri İhracatçıları Birliği**
[Chromeextension://efaidnbmnnnibpcajpcgiclfndmkaj/https://uib.org.tr/files/basin_img/surdurulebilirlik/oib_2024_Yili_Sektorel_Surdurulebilirlik_Raporu.pdf](chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgiclfndmkaj/https://uib.org.tr/files/basin_img/surdurulebilirlik/oib_2024_Yili_Sektorel_Surdurulebilirlik_Raporu.pdf)
- “**Bizim Menkul Değerler A.Ş. – Otomotiv Sektör Raporu – Aralık 2024**”
[chromeextension://efaidnbmnnnibpcajpcgiclfndmkaj/https://www.bmd.com.tr/application/files/9817/3633/2583/Otomotiv_Sektor_Raporu_-_Aralik_2024.pdf](chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgiclfndmkaj/https://www.bmd.com.tr/application/files/9817/3633/2583/Otomotiv_Sektor_Raporu_-_Aralik_2024.pdf)
- **Otomotiv Distribütörleri & Mobilite Derneği - Ocak 2025 Sektör Raporu**
- <https://www.kolayihracat.gov.tr/sectorler/otomotiv>
- <https://www.capital.com.tr/haberler/tum-haberler/otomotiv-sektoru-temsilcilerinin-2024-degerlendirmesi-ve-2025-ongoruleri>